

PEDAGOGISCHE FICHE 3

Thema: Alert op het Net

DENK NA VOOR JE KLIKT!

Tijdsduur van de sessie

50 minuten

Tijdsduur van de video

5 minuten

Materiaal

Voor de video:

- Een dvd-speler en televisie OF
- Een computer met een dvd-speler, een projector en luidsprekers OF
- Een internetverbinding, een computer, een projector en luidsprekers

<http://youtu.be/LXVf3Ty3Ti4>

Voor de crea-ronde:

- 20-tal blanco postkaarten, schoendoos, schrijfgerief

Boodschap van de video

Vandaag de dag biedt internet een enorme bron aan informatie. Websites, fora, applicaties, blogs, tweets, enz. Maar is die informatie altijd juist? Of zijn sommige boodschappen te mooi om waar te zijn? Ook de 13-jarige Lucia werd geconfronteerd met een wel erg verleidelijke boodschap op het internet. Wat doe je in zo'n geval?

De boodschap luidt: **Geloof niet zomaar alles wat je ziet op het internet. Sommige boodschappen, banners of advertenties willen je alleen maar misleiden of willen je persoonlijke gegevens achterhalen. Als je twijfelt, klik dan zeker niet op dergelijke boodschappen. Toch geklikt en er gebeuren zaken die je niet leuk vindt? Roep er dan steeds iemand bij.**

Doelstelling

- Jongeren aansporen om na te denken alvorens te klikken op reclameboodschappen en misleidende info
- Na het zien van de video beseffen jongeren dat ze zich in de eerste plaats moeten afvragen of de informatie wel correct is
- Jongeren aansporen om informatie te verifiëren. Dit kan bijvoorbeeld door de inhoud met 2 andere websites te vergelijken
- De kritische zin van jongeren aanscherpen
- Een onderscheid leren maken tussen waarheidsgetrouwe en foutieve informatie
- Bij twijfel de reflex genereren om raad te vragen bij een vertrouwenspersoon

Beoogde competenties/ontwikkelingsdoelen

ICT vaardigheden

- ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier gebruiken
- ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren
- Zelfstandig kunnen oefenen in een door ICT ondersteunde leeromgeving
- Met behulp van ICT voor hen bestemde digitale informatie kunnen opzoeken, verwerken en bewaren
- Stuurt het handelen bij na reflectie over het eigen ICT-gebruik en dat van anderen

Communicatieve vaardigheden

- De leerling herkent/onderscheidt/reageert op alledaagse situaties
- De leerling begrijpt communicatie in omgang met gekende personen in een uitgebreide omgeving

- De leerling begrijpt communicatie in omgang met niet gekende personen in een uitgebreide omgeving
- De leerling gebruikt hulpmiddelen om te communiceren via geschreven taal
- De leerling toetst zijn interpretatie aan die van de ander en stemt ze zo nodig af op die van de ander

Leren leren

- Probleemanalytisch denken: de leerling ervaart en analyseert een probleem
- Informatieverwerking en probleemoplossing: De leerling raadpleegt gepaste informatiebronnen en weet bij welke personen hij informatie kan vragen
- Informatieverwerking en uitvoering: De leerling reflecteert vóór, tijdens en na het handelen

Verloop

STAP 1: Situatiefilmpje tonen ‘Denk na voor je klikt!’

Start het situatiefilmpje en laat de leerlingen aandachtig kijken. De video stopt en drie mogelijke reacties verschijnen op het scherm. Indien het filmpje onduidelijk is kan je het ofwel nog eens laten spelen ofwel de verhaallijn* luidop lezen:

*Lucia is een tienermeisje dat net zoals haar leeftijdsgenoten enorm houdt van surfen op het net. Lucia surft naar een website - en wauw! - plotseling verschijnt de online banner met de boodschap dat ze de duizendste bezoeker is en een reis gewonnen heeft naar Manuchaos...

Klik nog niet verder naar de volgende filmpjes, maar ga naar **Stap 2**

STAP 2: Individuele reflectie

Klik nog niet op de vervolgfilmpjes, maar zorg eerst voor een kort moment van zelfreflectie.

“Wat zou jij doen in plaats van Lucia?”

Vraag aan de leerlingen om individueel en in stilte na te denken over een mogelijk antwoord en argumenten te verzamelen om zijn/haar keuze kracht bij te zetten. Lees luidop de onderstaande drie mogelijkheden voor, maar klik nog niet op de filmpjes.

1. *“Wow ik klik overal op, zo cool!”*: Zouden ze klikken op de banner?
2. *“Pfff zo raar, zou ik wel klikken?”*: Zouden ze niet klikken?
3. *“Ik klik en wat verschijnt er nu? Dat moet ik melden!”*: Zouden ze vervelende informatie melden aan de webmaster?

STAP 3: In groep reflecteren

Na het moment van zelfreflectie lees je de 3 stellingen nogmaals luidop en vraag je de leerlingen om zich in kleine groepjes (3 à 4 personen) te verdelen en samen overeen te komen welke stelling ze kiezen. De leerlingen hebben 5 minuten tijd om te kiezen tussen 3 stellingen. Ze mogen slechts 1 enkele stelling kiezen en dienen ook argumenten (pro's en contra's) te verzamelen.

STAP 4: Vervolgfilmpjes

Duid een eerste groepje aan, vraag hen welk filmpje ze kozen, en bekijk vervolgens klassikaal de gekozen vervolgvideo. Nadat de eerste vervolgvideo is bekeken, is er ruimte voor een kort debat.

Kiest het aangeduide groepje bijvoorbeeld om net zoals Lucia niet te klikken dan laat je het filmpje – reactie 2 ‘Pfff zo raar, zou ik wel klikken...’ afspelen en stel je vervolgens volgende voorbeeldvragen:

Reactie 2: Pfff zo raar, zou ik wel klikken?

Via deze reactie kan je de leerlingen duidelijk maken dat je informatie beter eens dubbel checkt. Maar ook inhoud kan verifiëren en vergelijken met andere soortgelijke info is een must. Nog steeds twijfels, dan haalt men er beter iemand bij.

- Waarom twijfelt Lucia eigenlijk?
- Zou jij je mama of grote broer roepen om hulp?
- Leg uit wanneer jij aan een boodschap zou twijfelen (vb. het doet teveel aan reclame denken, ze vragen teveel persoonlijke informatie, die boodschap heeft helemaal niets te maken met de website die ik bezocht, er staan taalfouten in de boodschap, rare lay-out)

STAP 5

Herhaal dit proces tot de drie filmpjes bekeken zijn en er over elke mogelijke keuze gedebatteerd is.

Dus na het eerste debat, duid je opnieuw een groepje aan en kan het volgende vervolgfilmpje worden afgespeeld en opnieuw gekoppeld worden aan een klassikaal debat. Naargelang de keuze van het tweede groepje, speel je 1 van de 2 overige vervolgfilmpjes af en start je vervolgens het debat:

Reactie 1: Wow ik klik overal op, zo cool!

Via deze reactie kan je de klemtoon leggen om eerst even na te denken en niet in het wilde weg op alles te klikken.

- Vind je het een goed idee?
- Wat gebeurde er precies?
- Wat zou er nog kunnen gebeuren?

Reactie 3: Ik klik en wat verschijnt er nu? Dat moet ik melden!

Via deze reactie kan je de leerlingen informeren en sensibiliseren rond het melden van schadelijke online informatie.

- Heb jij al ooit iets gemeld via internet? Ja? Hoe doe je dat?
- Een vergelijking maken met het offline leven (vb. je bent getuige van een diefstal/pestgedrag... dan zal je dit naar alle waarschijnlijkheid ook melden).
- Kennen leerlingen nog andere voorbeelden van misleidende informatie?

STAP 6: Crea-ronde

Nu de leerlingen alle filmpjes gezien hebben, is het tijd om iets creatiefs te doen.

Zet een schoendoos vooraan in de klas. Deze schoendoos doet dienst als postbus. Je kan het deksel erop laten en een kleine gleuf voorzien (zodat er een postkaart in kan). Indien er genoeg tijd is, kunnen de leerlingen de postbus versieren.

Neem de blanco postkaarten (of knip rechthoekige kaartjes uit een karton). Geef iedere leerling 1 kaartje. Elke leerling tekent een reiskoffer op de kaart met daarin 1 tip voor Lucia.

"Lucia je gaat misschien niet op reis, maar we hebben wel een hele koffer boordevol tips voor jou..." Bv. eerst alles dubbel checken, nooit op banners klikken met 1000ste bezoeker, zomaar geld winnen op het internet is verdacht, eerst nadenken dan pas reageren, nooit zomaar al je persoonlijke gegevens noteren, sluit de website, ga naar je ouders en vraag wat te doen als de pc vastloopt, vergelijk de info met verschillende websites, Klik niet te snel!, eerst even nadenken, geloof niet alles wat je ziet, enz.

Ter illustratie

Meer info
www.clicksafe.be

De video's zijn gebaseerd op fictieve feiten en worden door acteurs uitgebeeld